

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Využití Med-Arb v České republice a úvahy de lege ferenda

Med-Arb je metodou mimosoudního řešení sporů, která kombinuje prvky mediace a arbitráže. Strany sporu v případě využití metody Med-Arb souhlasí s tím, že jejich spor bude řešen prostřednictvím mediace, zároveň souhlasí s tím, že pokud se v rámci mediace nepodaří dosáhnout řešení sporu, bude spor autoritativně rozhodnut rozhodcem (dojde k vydání rozhodčího nálezu).[1]

V České republice není metoda Med-Arb zatím příliš využívána a není s ní tudíž ani příliš zkušeností. Sporné strany tak obvykle možnost řešit spor prostřednictvím Med-Arb nenapadne a mediátory či rozhodce tato možnost napadne spíše výjimečně. Přesto by metoda do budoucna mohla najít své využití.[2] A to jak u sporů vnitrostátních, tak u sporů z mezinárodního obchodu, popř. obecně sporů s mezinárodním prvkem, které jsou obvykle na řešení náročnější, protože do nich vstupují další faktory, které musí mediátor-arbitr brát v potaz. Med-Arb přitom dává prostor pro zohlednění takových faktorů jako je mentalita, obchodní zvyklosti apod. Zároveň umožňuje dosáhnout efektivního řešení sporu.

Využití Med-Arb v českých podmínkách za účelem řešení sporů (zejména sporů s mezinárodním prvkem) má svůj význam i proto, že mezi významné zahraniční obchodní partnery českých podniků a podnikatelů patří podniky v Asii,[3] kde je využití Med-Arb oblíbeno[4] a obchodní partneři z Asie jej pravděpodobně budou znát. Využití by však mohlo být nalezeno i ve vztahu k obchodním partnerům z jiných zemí stejně jako u sporů vnitrostátního charakteru. Legislativa České republiky totiž využití Med-Arbu nezakazuje a lze jej chápat jako přípustné.[5] Minimální využití této metody bude patrně dáno spíše nedostatkem povědomí o této metodě, nedostatkem zkušeností s ní a také některými jejími nevýhodami (např. strany ve fázi mediace vyjeví mediátorovi-arbitrovi i skutečnosti, které by bylo vhodnější nesdělovat, pokud by spor měl být rozhodnut autoritativně v rozhodčím řízení, popř. strana, která má větší šanci na úspěch ve sporu, což obvykle vyplyne i ze sdělení, popř. přístupu mediátora-arbitra, bude vnímat jako výhodnější autoritativní řešení sporu než kompromisní dohodu).

Současná právní úprava v České republice však využití Med-Arb výslovně neupravuje, upraveno je pouze samostatně využití mediace a rozhodčího řízení. Proto by bylo vhodné právní rámec do budoucna do určité míry upravit, aby se metodou Med-Arb alespoň okrajově výslovně zabýval.

De lege ferenda lze doporučit, aby byla optimálně do zákona č. [202/2012](#) Sb., o mediaci, začleněna stručná úprava Med-Arb, ze které by plynulo jednak vymezení pojetí Med-Arb českým právním řádem, skutečnost, že tuto metodu lze použít, ale také některá specifika, kterými se Med-Arb liší od mediace. Dále by bylo žádoucí prostřednictvím úpravy v zákoně o mediaci, popř. úpravy v zákoně o rozhodčím řízení (optimálně v obou předpisech) vyjasnit požadavky na mediátora-arbitra s tím, že by měl splňovat jak podmínky podle zákona č. [202/2012](#) Sb., o mediaci, tak podmínky dle zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení, a to kumulativně. Ve vztahu k osobě mediátora-arbitra by bylo žádoucí vyřešit rovněž práci s informacemi, které se dozvěděl ve fázi mediace, popř. v oddělených jednáních v rámci mediace (tj. stanovit, zda a do jaké míry je může použít při rozhodování sporu ve fázi rozhodčího řízení apod.). Zákon by měl rovněž upravit postup v rámci Med-Arb, zde je však vhodné dát stranám sporu možnost si ho dohodou modifikovat dle svých potřeb (právní úprava postupu by tedy měla být dispozitivní).

V českém právním řádu by měla být v začátcích upravena primárně podoba Med-Arb, kdy první fázi tvoří mediace, druhou fázi rozhodčí řízení, přičemž mezi oběma fázemi je jednoznačný mezník, na který strany mediátor upozorní jednak dopředu, jednak v momentě, kdy tento mezník nastane. Úpravu jiných podob, kde není mezi mediací a arbitráží jednoznačný mezník, lze zvážit, ale zejména v počátcích je vhodnější úpravu nové metody spíše nekomplikovat.

Ačkoliv současná právní úprava mediace je v České republice založena na principech facilitativní mediace, za účelem zajištění efektivity metody Med-Arb by bylo žádoucí minimálně pro případy využití této metody zakomponovat rovněž principy transformativní a evaluativní mediace, která se při aplikaci metody Med-Arb může v některých případech hodit více, protože mediátor-arbitr by měl mít možnost určitým způsobem působit na strany sporu, aby se podařilo dosáhnout dohody.



JUDr. PhDr. Melinda Vrajková, LL.M., MBA

[1] JANOTOVÁ, Magda. Mediace. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2014. ISBN 978-80-87974-07-0, s. 40.

[2] DOLEŽALOVÁ, Martina. Institut Med-Arb a jeho uplatnění v českých podmínkách. Bulletin advokacie. 2015, (1-2). ISSN 1210-6348, s. 40.

[3] Zahraniční obchod - Rychlé informace. Český statistický úřad [online]. Copyright © 2022 [cit. 20.10.2023]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zahranicni-obchod-dle-zmeny-vlastnictvi>

[4] Med-Arb - an Alternative Dispute Resolution practice | Arbitration notes. HSF Notes [online]. Copyright © [cit. 20.10.2023]. Dostupné >>> [zde](#).

[5] DOLEŽALOVÁ, Martina. Institut Med-Arb a jeho uplatnění v českých podmínkách. Bulletin advokacie. 2015, (1-2). ISSN 1210-6348, s. 40.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)

- [Přechod nájmu po smrti nájemce a práva dědice](#)
- [Jaké změny přináší od roku 2026 novela rodinného práva v oblasti právní úpravy rozvodu manželství?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Užívání nemovitosti ve spoluvlastnictví aneb musí se spoluvlastníci na jejím užívání vždy dohodnout?](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 27.: Import vybraných výrobků a spotřební daně](#)
- [Slovenské mimosoudní řešení sporů podle nařízení EU o digitálních službách](#)
- [Kontrola systémů vytápění - často přehlížená povinnost od firem po SVJ](#)
- [Předběžné opatření jako nástroj ochrany vlastníka nemovitosti](#)
- [Povolení kamerového systému s identifikací osob na letišti](#)